

„POKROK“ vychodí každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík, Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roka 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Priateľ detí.

Maminko, čo to čítaš? Aha! Novinky pre malých, pre deti, pre mládež, no to je znamenitá vec. „Priateľ Dietok“ jaký bohatý obsahom a lacný, tak že si ho môže aj najhudebnejší kúpiť. Ani v Amerike není lepšieho

detského časopisu. Čítajte prvú i poslednú stranu, čo tam všetkého je.

„Priateľ Dietok“ vychodí mesačne. Pre odberateľov „Ludových Novín“ 1 kor. ročne. Pre iných 1 kor. 30 hal. Predpláca sa u Jozefa Teslika v Skalici.

Čítajme, čítajte!

Na všetky strany počúvame, že náš slovenský ľud málo číta, že málo odberá časopisov a keď odberá, že neplatí, knihu že nekúpi a horko-ťažko dá sa naviesť na dáky časopis, lebo noviny. Má táto ľahostajnosť v našom ľude viacej príčin:

Mýlny názor na potrebu všeobecného vzdelania.

Slovenský sedliak z veľkej väčšiny ešte i dnes myslí a verí, že noviny čítať je zamestnanie pre pánov a židov, a v živote sa to na našich ľudoch strašne mstilo a mstí, že čítanie prenehávali židom a pánom. Židia vedeli o všetkom a pani dozvedeli sa o všetkom čo naši ľudia rozprávali, o čom sa radili a náš sedliak nevedel o ničom čo týkalo sa jeho života, jeho potrieb, jeho slobody a jeho vzdelania.

Kedy-tedy vybuchla zášť, hnev z našich ľudí, ale to im nepomáhalo, klesali ešte hlbšie a tlačili ich ešte viacej.

Dnes otvárajú sa ľudu oči! Začína čítať, sem-tam ozve sa ešte niektorá, lakomá mama proti korune dvom, ale počet týchto nevzdelaných žien sa stále umenšuje a uplatňuje sa vliv mladších, ktorí napospol čítajú.

Ide nám o to, aby sa čítanie sovsobecnilo, aby nebolo chalupy, kde nebol by jedendva časopisy slovenské. Dobré, poctivé listy, noviny stvorí srdcia národa, pozdvihnú ľud a povedú ho na cesty nového života.

Prečo náš sedliak bol nenávideným, kopaným, posmievaným?

Preto, lebo bol nevzdelaným, nevedel ani že je človek, neznal svoje práva.

Nečítal, že je občan, že má jako taký nie len povinnosti, ale aj práva.

Prečo bol utlačeným? preto, lebo hlúpy nevie si pomôcť, preto, lebo vzdelaný sedliak je i zámožnejší i váženejší.

Až sa bude u nás čítať, až bude mať každý človek noviny, potom bude lepšie.

Čítajte, naučíte sa. Čítajte cez zimu a vzdeláte sa.

Čítajte, ozbrojíte sa proti svetu, nepriateľom.

Plemená dojného dobytká.

Ale práve zde vyžaduje, aby se zachovávala nejjídnější důslednost. Nevystupují-li vlastnosti, jež chceme vyvolati, rázovitě, nesmíme, vzhledem k účelům nahore naznačeným, podržovati jako plemenice ani taková zvířata, jejich tvary a ostatní vzhled jen oku se zamklávají. Především nutno si vymeziti určitý cíl pak přesně jej sledovati: vychovávati si jednotlivé dojnice s vlastnostmi tak typický zděděnými, že s prospěchem dále mohou se vyvíjovati racionelním pěstěním.

Nespomínejme nikdy, že vlastnosti v tomto směru z počátku vyskytují se pouze jako vlohy a že jenom trvalím zúšlechťováním a výživou vlohy tyto mohou se vyvíjovati. Poněvadž však sou to vlohy nové narozeného zvířete, kteréž v tom nebo onom směru zda dobrým, je charakterizují, opravňuje nás na přetele, pocházející z dobrého plemena, jakožto nový článek řetěze chovném, k větším nadějím. Věc vše upravující hodnota peněžní takového zvířete je daleko vyšší než zvířete zrozeného neznámých rodičů.

Takto tvořením vlastních kmenů máme jeden každý na svém, napomáhat svým chlévům a výtěžku jejich. V příštím čísle ukážem, jak lze nabýti znalosti o skutečné ceně těchto plemených zvířat. Mějme jen stále na mysli fakt, že jenom tvořením dobrých, cenných kmenů dojníc lze učiniti mlékařství trvale výnosným. Vyžadaje to však velký cvik, bystré oko, jakož i jistou zručnost, má-li se vybírat materiál chovný, a není každému dáno, byť i byl statnějším rolníkem, aby rozuměl této věci. Ale studiem typů dobytká, lze se mnohému naučiti, mnohé získati. Chraňme se jen aby chom neobětováli své osobní pojetí „modé.“ V rolnictví a zvláště chovu zvířat, jest velké hospodářské nebezpečí v podřizování požadavku jeho nárokům módy. Nemáme obětovati takovým požadavkům ničeho ze své samostatnosti.

Tedy vyberme co možná to nejlepší s existující suroviny, zlepšime jí a vynutíme s ní vlastnosti, jež tvoří soustavu: bohatství mlékem v poměru k schopnosti zažívání píce. Tyto vlastnosti učiníme typickými u nasledujících pokolení.

Mějme jen furt na mysli získati si dobrego materiálu k chovu matek a to jde vypěstění a uspišení odchovu dobrého plemena kteréž záleží především v tom; aby nový jedinec — tele — jakmile porodem do chléva přibyl, byl účelně, hospodárně a důsledně ošetřován. Výchova telat v zásadě lífi se od odchovu ostatních našich domácích zvířat v tom, že táto vyrůstají pod ochranu mateřskou t. j. cucají, kdežto telata vychovávají se uměle. Příčina toho je ovšem výhradně hospodářská, neboť zkušenost učí, že nemá vliv na vlastnosti dorůstající kravy jako dojnice.

Po narození má se ihned tele vzít od matky, dáti jí nejprve, jak se praktikuje, tele olízat, jest zcela zbytečným a po většine ukrutným probouzením mateřského citu. Často má to za následek ztrátu hmotnou, poněvadž návyk neměli kravu na to, tu je neklidnou, nemůže ukojiti tento cit, rušivě působí na tvoření mléka.

Avšak tele v prvních dnech svého života musí dostávati výhradně mléko mateřské, poněvadž v něm pro útlý jeho žaludek potřebné

živiny jsou v uživnem poměru a rozpustnosti, jak toho mladý organism novorozeněte zvláště vyžaduje, čehož není v mléce krav, které již před delší dobou se otelily.

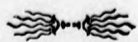
Tele vediž se hned po narození do hrádě. Obyčejně jsou hrádě pro telata v našich chlévech při jedné polovici nebo příčné stěně. Ale v stájích, kde chov telat ve vyšším měřítku se provádí, měla by se zříditi nebo určit pro telata zvláštní budova z té příčiny, že ústrojí telat vyžaduje z cela jiný, kyslíkem bohatší vzduch, než dospělé krávy. Zkušenost ukázala že tak ostré větrání, jakého vyžaduje telata, jest ne jenom zbytečné, ale při tom i nehospodárné pro dospělá zvířata. Nízky stupeň teploty žádá zvýšení tělesného tepla tedy rozmnožení dávky píce, kterouž obyčejně nazíváme píci *záchovnou*. Na tvoření tkaniva v těle telete působí špatně stojatý, dusný vzduch z čehož vzejde pak menší schopnost odporu proti nemocem.

(Pokrač. nasl.)

Čo nového vo svete?

— **Revolúcia na Kube.** Na Kube vypukla revolúcia. Je známo, že Kuba ešte pred roky, za doby presidenta McKinleyho, bola provinciou Španielska a neodvislosť svoju môže ďakovať jedine Sp. Štátom, ktoré vojnu porazily Španielsko v čase, keď toto zaujaté bolo potlačením povstania na Kube. Spojené Štáty sú teraz akoby tútorom Kuby, lenže mnohým Kubáňanom nie je to po srsti. Nepáči sa im, že z Washingtona dirigujú politiku ich zeme. Terajší prezident Kuby, Palma, zvolený bol tiež pomocou, povedali by sme následkom rozkazu z Washingtonu. Preto proti Palmovi zrástla rozhorčenosť u jednej časti ľudu. Nedávno je tomu, čo bolo odhalené spiknutie proti prezidentovi a o pár týždňov neskôršie vypukla revolúcia. Revolucionárom sa darilo. Vládne vojská alebo sa utiahly, alebo boli porazené, postavenie Palmy stalo sa kritické a boli zprávy, že chce resignovať, aby tak nestál v ceste pokoja. Kubáňania ale mieňia, a Roosevelt mení. Pod zámenkou chrániť záujmy na Kube bydliačich Amerikánov vyslal válečné lode do prístavov kubánskych. Pohrozil, že jestli nenastane pokoj čím skôr, zamieša sa sám do veci. Toho sa zľakli i revolucionári i Palma. Revolucionári vo veľkom počte táboria neďaleko Havanny, hlavného mesta Kuby. Ich cieľom bolo zaujať Havannu. Ale následkom hrozby nášeho presidenta zastavili ďalšie operácie Palma zase, ktorý ešte len pred niekoľko dňami nechcel s revolucionármi vyjednávať, a pyšno sa bil v prsia, že jeho nezvratnou vôľou je zbrannou rukou potlačiť revolúciu, pod tlakom Rooseveltovej hrozby, vydal rozkaz vládnym vojskám, aby proti revolucionárom nepodnikali ďalej útočné operácie, a ich činnosť, aby sa vzťahovala len na ochranu. A zároveň poslal svojich emisárov ku vodcom revolucionárov, aby sa dohodli na podmienkach pokoja. Námorný minister Taft odcestoval do Kuby, aby sa o pokoj tiež pričínal, ale než to dojde, pod istým nebude mať práce. Tak kubánska vláda, ako i revolucionári neželajú si žiadnej intervencie, proto že vedia, že by to šlo na kôžku celého národa. Z tej príčiny dá sa očakávať, že revolúcia na Kube vezme skoro svoj koniec.

Odporúčajte „Pokrok.“

Dopisy.

— V kréme v Holiči.

A. Servus brate, odkiaľ že ideš taký uhriaty?

B. Z obecného domu, mali sme až doteraz obecné zasadnutie.

A. O čom sa pojednávalo?

B. Nechaj že ma v pokoji, lebo poriadne-mu človekovi sa zoškliví na zasadnutie ist.

A. A čo sa zase tam stalo?

B. Medzi iným navrhoval jeden výborník, že tých 480 korún, ktoré hlásnici dostávajú, môžeme shospodáriť, lebo teraz máme policajtov, ktorí aj nočnú stráž prevádzajú. On ale so svojim návrhom prepadol.

Vonku na ulici po zasadnutí hrešili potom výborníci, že je obecná priražka taká veľká a vnútri pri zasadnutí hráli gavaliera!

A. Hja priatefu, hlásnici musia byť!

B. Prečo musia byť?

A. Aby pískali!

B. Ty osle, to isté povedal aj náš podrychtár!

Nechodily ste asnaď oba do jednej školi?

A. Nebuď grobián priatefu, lebo keď ja to poviem podrychtárovi, nebudeš nikdy prijatý medzi hasičov alebo do spolku „Pomocnej pokladnice.“

B. A taký veľký pán je náš podrychtár? Myslíš?

No ja ti hovorim, že my ho ešte malučkého urobíme.

A. K čomu je úrad podrychtársky?

B. K tomu, aby rychtára — keď ten nemôže — zastupoval.

U nás je podrychtár k tomu, aby sprosté zártý tropil, aby sa pri našich smutných zasadnutiach kedz-tedy výborníci aj zasmiali.

A. A jaký plat má podrychtár?

B. Až do nedávna mal dosť dobrý príjem. On bol aj lesným hospodárom.

A. Za to asnaď len nemal plat?

B. Všetko nesmiem tebe povedať, ale len to jedine ti sverim, a jestli si jeho priateľom môžeš mu to aj povedať, aby radšej z dorychtárstva sa skôr zaľakoval, než my ho k tomu prinutíme. Lebo my sme mu na stope a dozvedeli sme sa o jeho machináciach; nech si dá pozor, aby sa mu tak nepovodilo, jako našemu zosnulému — hárs nie blahej pamäti — notáriusovi Hencovi.

A. Nuž uzavrel výbor, že hlásnici aj na ďalej zostanú?

B. Dozaista zostanú hlásnici aj na pozatím v tom páde, jestli apelácia, ktorú jeden úd výboru oproti tomu zadal — odmrštená bude.

A. A len pre pískanie majú hlásnici aj na ďalej jestvovať?

B. Tak sa mi zdá, lebo inakší cieľ nemajú. Pri tom je na to výbor zviklý, lebo sa mi zdá, že z nich každý má aj pišťalku. Nadporučník má pišťalku s niekoľko dierkami. Píska on jednou dierkou, hneď príjdu k nemu jeho poddani (otroci), píska-li on ale druhou dierkou, tak oni musia ku všetkému prisvedčiť a „áno“ povedať a pri zasadnutí predpíska niečo každému z tretej dierky.

Tak aj vo spolku sa na rozličný spôsob píska.

Pán podrychtár, jako lesný hospodár mnoho a tak silno pískať, že sa to vo všetkých uliciach počulo, a naši urbárialisti sa zobudili a si povedali, že to tak ďalej nemôže ísť a dali jemu aj jeho pišťalku: marš preč!

A. Já by som ich nechal aj pri zasadnutiach ďalej pískať, snáď by sa skrze to daňujúci občania zo svojej ľahostajnosť prebudili a pri budúcich voľbách by boli opatrnejší a nevolili by si toho, ktorý je väčší vetropiach.

B. Máš pravdu, priatefu! My onedlho našich daň platiacich spoluobčanov na prosbu postavíme, lebo v krátkosti budeme nových prisažných voliť. Najhodnejších mužov budeme kandidovať, o ktorých predpokladáme, že oni žiadnymi otrokami nebudú a uvidíme, či nás voličia podporovať budú.

Majiteľom pišťaliek ale hovorime: strčte si vaše pišťalky do kapse — časy sa premenily, my si už nenecháme viacej od žiadneho predpískovať. Radšej si nechajte zagajdovať.

Jano z budy.

— **Holič.** Trará! trará! horí! horí! počujem krik, a trubi jako žalostne nariekajú, vybehnem na nlicu a vskutku vidím jako ľudia behajú pomäteni sem i tam, nevediac kde to horí! Na veľké šťastie zbadali to naši hasiči, a tak v pár minútach celý hasičský personál na čele s našimi páni, hlavným veliteľom a

inšpektorom vyrukoval k ohňu! Keď by to nebolo žalostné, bola by to bývala radosť pozerať na ten náš hasičský personál, veď si pomyslite! Jeden hasič a i ten bol v civilu dojel so striekačkou ku ohňu, no a keď sa toľko mužov naraz dostaví na miesto nešťastia, tam už potom sa dá volačo oratovať. Pomyslite si jako to možno, veď také mestečko jako je Holič môže mať prekvitajúci hasičský spolok! Hneď vám to vysvetlím prečo je to! My máme tu v Holiči jedného veľmi veľkomožného pána, a tento veľmi veľkomožný pán je veľkomožným pánom veliteľom a tiež pokladníkom hasičského spolku, a práve preto ponevadž ten pán je tak veľmi veľkomožný, tak je hasičský spolok málomožný!

Veď jestli by spolok chcel snáď kúpiť novú striekačku, dostane odpoveď, nuž načo? pomyslite si, že ja som veľkomožný pán Dr. T. L. a máte všetko! Alebo by snáď chcel spolok nové šaty, alebo sekere, zase tá odpoveď, načo vám sú sekere, veď já mám jeden znamenitý meč, s ktorým som ešte roku 1848 to za našu slobodu uhorskú vybojoval! a keď ja ten meč vytiahnem odrazu mosť oheň skapať čo by bol jak veľký! Alebo snáď by sa niekto opovážil pýtať jako stojí spolkový pokladnica, koľko majú peňazi? No to by ešte bolo, aby pán veľkomožný mal počet vydávať nejakým trubirohom zo spolkového majetku.

Vy hasiči môžete byť rádi. Že vám pán veľmi veľkomožný veliteľ každoročne z obecnéj kasse nechá odhlasovať 100 korún, z pomocnej pokladnice kde je tiež veľkomožným pánom predsedom, 50 korún, ktoré peňaze on odoberie, a pekne odovzdá do šparkasse a pri sebe nechá šparkassovú knižku, a vy keď ohcete snáď novú striekačku nuž kupte si máte li začo. A vy vyhorelci! že ste ošetko neprišli pri ohni aj o vaše životy, môžete ďakovať jedine, pánu veľmi veľkomožnému, lebo keďby jeho nie, neviem čo by sa bolo stalo, a preto proste pána Boha aby ho ešte v dlhom zdraví zachoval, že by ste boli bezpečny pod jeho ochranou. Hasičskému spolku prajem ale, jako ten oheň osvecoval večerný súmrak, tak aby osvietil aj jejich rozum že by vždicky takých veľmi veľkomožných pánov volili sebe za veliteľov, tak sa iste dostanú tam, kde si sami žiadajú.

Nehasič.

— **Búr. Sv. Mikuláš.** Minulý týždeň mali sme v Búrsvmikulášskom spolku nepovolaných kupcov. V nočnú hodinu, keď bolo zima a pršalo hodne že i varta sa ukryla vlomili sa zlosynovia do obchodnej miestnosti, a pobrali rezervnú kassu 10 korún. Vlámal sa i do susedného obchodu kde pokradli dakolko cigár a šnops! I do krčmy „Nemcovej“ a tam skoro by boli ukradli samého šenkára a financov tam nocovavších, ale uspokojili, sa len s kabátom, nohavice prepriacali len na ruby s pohli truhlik sdrobnými peňazmi asi 6 korún. Zlodeji zmizli!

U nás po židovské sviatky taký nával bol v spolku, že naši kupecký chlapeci neboli vstave ani vyslížiť. I kasse denne zriastlyž na 120.-140 zl. Z toho vidieť, koľko ľudí malo by chodiť do spolku. Pri takých denných kassách už by ma nebola hlava z čoho postaviť poschodový dom. A prečo by nemohly naše ženy do spolku? Keďby len chceli! Ale tá neláska, tá závisť, nás Slovákov kazi. Radšej dopraje zisk židovi než sebe. Ani tej radosti mi nedoprejuj, žebych im zašporoval pár stovák na spolkový dom! *Kaplán.*

— **Rošindol,** dňa 29. sept. 1906. Myslim, že ľud slovenský-katolícky, najlepšie pozná svojich priateľov, svojich radcov a dobrodinco; a poznajú takých, keď nie inšim, aspoň svojou dôverou a oddanosťou sa im odmeňuje. Že je tomu vskutku tak, to dokázalo v obci Rošindol 20-ho sept. 1906, keď v Kristu Pánu zesnulá nám nášeho chrámu najväčšia dobroditeľkyna, p. Weronika Simončíč rod. Herchal, ktorá za 57, rokov požehnaného živovsvojo nám, farnikom Rošindolským, mnoko obeťivosti preukazala. Jak náš vlp. farár pred jej sv. oltárom v chráme pred sv. omšou, ktorá za nebohú mala sa obetovať, povedal: Že ona bola takou priateľkyňou a obytovateľkou nášeho chrámu jakaj v dejinách nepamätáme ona milovala okrasu domu božieho; keď dala malovať náš

chrám, oltár sv. Jozefa zhotoví, atď. Nechcem všetko vypisovať. Občania a okolitý ľud nebol vstave inšm svoju povdačnosť, lásku a dôveru preukázať. Jedine tým, keď ju čím najväčším počtom vyprovodili do matky zeme. Boh jej daj ľahký odpočinok.

Ináč sa máme dobre a sme ľud veľmi spokojný. To je naše svedectvo, keď 26. aug. boli u nás hody, a poneváč slavnosť trvala na tri dni, a tanečné zábavy boli dve, predsa sa žiadnej šarvátky, a bitky, ba ani len zlého slova, nikomu neušlo, ani nedostalo. Naša mládež sa veľmi spokojne chová medzi sebou, a aj oproti druhým, čo je jejich veľká pochvala. Máme šenkárov našich, p. Hergota a Čalika, p. Hergot sú tvrdý a prebudený Slovák, odberateľ „Národných Novín“. A slovenské piesne len sa tak rozliehaly na hody, aj sa tak slavnosť pri dobrom a veselom skončila. S Bohom.

Mládenc a slovenský krajčír.

— Z Vajnora. Pomyslite, čo sa tu už len s nami robí! Mal som prácu na vajnorskej stanici, tam vajnorské ženičky sedávajú na vlak, obyčajne na trhovný den, keď čisto odiaté nesú na prešporský trh rozličné potraviny, aby utrížily dajaký groš na domajšie potreby; na ten slavný „adó“, by nemusel exekútor s bubnom chodiť po obci.

A čo som tam naraz videl? Bol to celý „teáter“. Keď dojachal vlak, čakalo tu aspoň 40—50 žien, ale páni konduktori ich nepustili do vozňov, a ktoré vyliezly, tie vysotili von, ako žaby. A veru bolo vo vozňov miesta dosť. Prečo to? Nech dajú na to odpoveď „naše“ sverepupní konduktori, ktorí, ako známo, slovenský ľud od Žiliny počnúc, až po Prešporok, jednak terorizujú, mu nadávajú, surovo s ním zachodia, ani nie v Afrike so zulukaframi.

To oni ani nepovšimnu si, že sú oni tady pre ľud a nie ľud pre nich. Kto dáva tie groše z ktorých žijú? Či nie ľud? *Cihlar.*

— Z Unína. Naša obec je neďaleko pamätnej Skalice a môžem s potešením povedať, že obyvatelia už dobre dovedá rozoznať, čo je pre nich dobré a čo škodlivé.

„Ludové Noviny“ a „Týždeník“ majú u nás mnoho čitateľov, a to ale judášsky „Kresťan“ vymiera a po krátkom čase snáď aj umieračkom mu zazvoní. Ti jeho najurputnejší zastavovatelia urobili už nad ním krič, keď poznali, ako proti slovenským zásadám jedná.

Pán hlavný slúžny bol nadávno u nás a dal našemu obecnému zastupiteľstvu na známost, že školu je záhodno soštatniť. Naším statočným výbornikom sa to ale nepáčilo a dali mu to i hneď vedieť, ba povedali mu, že neni v Senici, ani vo Vrbovom. Aj, to do tvrdého oriešku dali ste sa, pane slúžny!

Potravný spolok vydržoval 23. septembra svoje valné shromáždenie, ktoré zahájil vďp. kaplán Nemeč. Kliadol na srdce všetkým účastníkom, aby s láskou vytrvali a hlavne ženičky, aby inde nekupovali ako vo spolku. Čistý ošoh bol 999 korun 75 hal. po odrátaní všetkých výdavkov. Ku konci poďakoval sa s predsedníctva, na čo jednohlasne bol za predsedu vyvolený p. L. Flamik organista-učiteľ.

Bývalému predsedovi ďakujeme za jeho prikladné vedenie a novému prajeme, by dlho pre naše blaho u nás pracovať mohol. Na zdar!

Priateľ ľudu.

Drobné zprávy.

— Poslanec F. Juriga v Malackách. Pri účtovnej reči v Malackách prítomno bolo 5:00 ľudí.

— Lúčenie. Slečna Mariška Kolintova dlholetá prietržská učiteľka zvolená bola do Petrovej Vsi. Dňa 7-ho októbra lúčila sa s ňou celá obec, plakali za ňou mladí i starí. Kto nám bude tak svedomite odhovárať mládež, kto bude tak úprimne milovať naše deti a nás? Prajeme mnoho šťastia v novom mieste. Petroveščanom blahoželáme!

— Oberačky na okolí Skalice sú v plnom prúde, i čo do množstva i čo do jakosti stojí tohoročná úroda ďaleko za rokom 1905.

— Prvý antialkoholický večierok vo štvrtok 18. októbra 1906 v miestnosťach *Kat. Krhu*. Večer o 8. hod. Členovia prídte všetci,

— 250 ľudí zavaleno blatom s vrchu. Tiflis, Kavkaz, 11. septembra. — Bez akéhokoľvek prebežného príznaku jedna strana vrchu zdvihla sa do výšky nad mestom Kvarell a z veľkej roztrhliny vyhrnula sa zátopa riedkeho blata, piesku a kamenia a rýchlym prúdom valila sa do mesta, zničiac a zaplaviac všetko čo jej v cestu padlo. Asi 250 ošoh je za živa pohrbeno. Päťdesiatpäť mrtvol bolo vyhrabano z blata, ktoré leží vo výške šiestich stóp. Mnoho statku pri tom zahynulo a poľná úroda je zničená. Mesto Kvarell rozkladá sa na priestore piatich kilometrov v okrese Telov v Kavkazskej provincii. Podobné prírodné zjavy sú dosť časté na Kavkaze. Náhle utvorila sa tam údolia, bez toho že by sa znalo, akým spôsobom sa zem prepadla.

— Pre šesť centov zabil ženu. Patter-son, N. J. — Domácnosť Williama Leonarda stala sa dňa 11. septembra svedkom drastickej a krvavej scény: muž zbil svoju ženu pre šesť centov, ktoré bola dala chlapcovi. Leonard sa najprv so ženou povadil a potom, nedbajúc, že má v náručí mesiac staré dečko, srazil ju toporom od sekery na zem a skopal tak, že smrť jej očakáva sa každú chvíľu. Súsedia povolali policciu a dali surovca zatknúť.

— Bitka medzi černocho, belochmi a policciu. New-York, N. Y. 13. septembra. — Včera vznikla v Šulzerovom „Harlem River“ parku na 62. ul. a Amsterdam Ave, pračka medzi černocho, belochy a policciu, pri čom bolo viac ošoh zraneno a jeden muž smrtelne. Pračka povstala najprv medzi J. Harissom a J. Johnsonom. Keď chceli niektorí zamestnanci parku zokročiť, vrhli sa černoši na nich a pračka sa rozšírila po celom okolí. Černoši liali na policajtov horúcu vodu so striech a títo sa museli prebiť až na strechy svojimi obuškami. Niektorých zatkli. Mnohí boli zranení a jeden černocho utrpel smrtelné poranenie.

Pozvanie

do mimoriadneho valného shromáždenia Mor. svatojanského gazd. potr. spolku dňa 14. okt 1906 v miestnosťach spolku o pol 3. hodine odpoľudňa vydržovať sa majúceho.

Program:

Volba predsedy a jednoho zápisníka.

V Mor. sv. Jánoch, dňa 3. októbra 1906.
Riaditeľstvo.

Žarty.

— Malý kaprál a dlhý rekrút. Šesti stóp vysoký rekrút nie priam rovnej postavy sa dostal do cvičenia pod ruky malého kaprála.

— Rovno stoj a hore hľad; — skríknul kaprál na rekrúta, pástou mu podvýchajú bradu.

— A včul už vdycky takto mám stát a sa divať pane kaprálu?

— Veru ani nie ináč, lebo tak a tak...!

— No tedy s Bohom sa majte pán kaprál, lebo my sa viacej neuvídime.

— Cigán vo vojne. Na vojne bol cigán. Odrazu pred veľkou strelbou uteká celá armáda, rozumie sa aj cigán s ňou. Jak tak uchodí volá za nim, jeden ranený:

— Nenechaj ma tu bratku, vezmi ma na chrbát, nedaj mi tu zahynúť. —

— Poď teda — vzal ho na chrbát a poberal sa s nim ďalej.

Medzitým priletela iná guľa a sobrala ranenému hlavu. Cigán to nezbadal a keď prišiel na to miesto, kde ranených skládali, složil ho a povie doktorovi:

— Tu Vám tiež nesiem jedneho, obviňte mu rany. —

— Čože mám na ňom zavazovať, keď už má hlavu odstrelenú?

— Cigán sa nevedel načudovať. —

— No divajme sa, jak mňa ten šibal oklamal; on má hlavu preč, a mne to cigánil že nohy nemá. —

Kolo (bycikel) dobre zachovalé je na predaj. Kto by ho chel kúpiť, môže sa prihlásiť v redakcii Pokroku.

Hľadajú sa 4 chlapi od 14—15 rokov do veľkej dielne na obuv. Ševoi majú predok. Hlásit sa možno v redakcii Velmohodné miesto!

Hľadajú sa delníci do koželužskej garbiarskej továrne na zimú. Plat 80—90 kr. denne. Adressa v redakcii.

keď Vám je takto vykrmené, keď má takéto laloky a od masti ani nevidí

dobre, vtedy tešíte sa najväčšmi z neho a v duchu neraz rátate, koľko asi dostanete zaň a koľko tak centov môže mať!

Ale veru aj uznávate, že nebyť krmneho vápna **Hospodár**, prasa ani o pol roka by Vám nebolo také ako je dnes. Preto ani tedy neustávajú pridávať denne tipnu vápna, keby ste si mysleli, a toho už neni treba.

Zdravie statku, rýchly vývin statku a lacný ehov statku docielit možno jedine pravidelným prikrmo-
vámím krmneho vápna so značkou „**Hospodár**,“

5 kg. ťažké blombované vrecúško stojí poš-
tou vyplatené 2 koruny 80 hal. 50 k. 19
korún v sklade.

Adressujte:

Jesenský
Lipt. Sv. Mikuláš.

Oznamy

Jozef Orlický,

velkozávod plodínový a semenársky, vlastné nakladanie chýrne známych bzeneckých ogurčkov. Bzeneč Morava.

Odporúča svoj sklad: šošovice, hrachu, fazule, maku, kmínu a všetkých do oboru spadajúcich plodín a zelenin: cibuľu, cesnak, kysanú kapustu ogurky.

Pre jaro pôvodné repové semená v najacnejších cenách.

Zástupca pre Uhorsko.

Jozef Pařízek, Szkolca

Inserujte
v kalendari
„Nová domová
Pokladnica.“

Sviece kostolné

všetkých druhov

**voskové a polovoskové
sviečky**

stolné stearinové a parafínové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodáva najlacnejšie

Prvá Královohradecká cis. a král. dvornia továreň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Karl. České.
Založeno roku 1816.

Pre dôstojné farné úrady zvláštné ľavé ceny!

Solidná česká kresťanská firma.

TELEGRAM!!

Sukne polovlnené po . . . 75-70 kr. a vyše.
Sukne grisetové vyšivané po 1 zl. 20 kr. a „
Sukne satenové tlačené modne po 93 kr. a „
Sukne kanafasové modne po 1 zl. 10 kr. a „
Sukne atlasové modne . po 1 zl. 5 kr. a vyše.
Sukne glotové, prádlo biele i delnicke, zástery všetkých drnhov, ubrusy, soupravy, plátina, atď., všetko v rozličných farbách a modních vzoroch vyrába a dobierkou ľavne zasiela:

tkalcovna A. Jelínka v Jimramově.

Vzorokly zdarma a fvanke.

Bratia kresťané! Podporujte malopriemysel!
a len čistou ručnou prácu:

Rodičia pozor!

Všetky školské potreby, ako knihy, sošity, tabulky, perá atď. sú k dostániu v Potravnom spolku v Skalici. Decimálky váhy sú tam tiež k dostániu.

**Krúpy vám rozbily všetko,
alebo keď
zhoríte,**

je dobre, keď assekuráciu dostanete, keď ju ale chcete dostať, musíte sa najprv assekurovať u

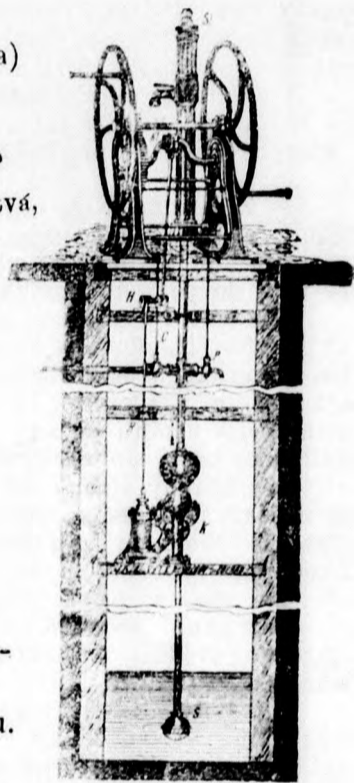
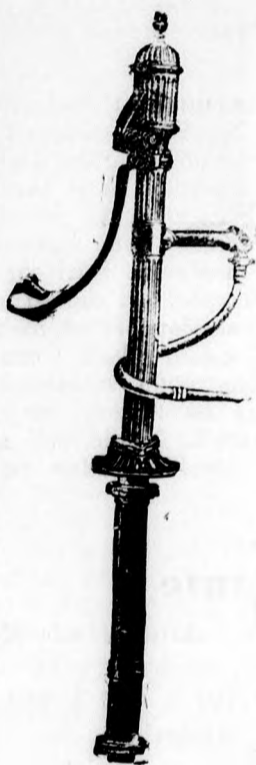
Ferdinanda Prikazského v Skalici na rýnku.

Ženičky, keď potrebujete železné hrnce, ložtanste ich tiež tam.

Továreň na vodovody a pumpy
Jan Vítěz v Prosejove (Morava)
zariaduje s pinou zárukou najlepšie

pumpy

pre mestá, obce, veľkostatky, villy gazdovstvá, tehelne, továrne, zahrady, mliekárne atď

Geniíky a rady zdarma.

Spoľahliví zástupci a cestujúci sa príjmu.

Každá sporivá gazdina používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docielí tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvovej kávy

TOVARNE:

v Kolíne a Prosejove, Morava
Hlavný zástupca Horného Uhorska je Jozef Pařízek v Uh. Skalici.

